

4.4 Kosten uitvoering

4.4.1 Kosten uitvoering pensioenbeheer

Het bestuur maakt voor de uitvoering van de regeling diverse kosten. De kosten van pensioenbeheer (inclusief bestuursondersteuning) bedragen voor 2015 € 3.522 duizend. Met ingang van 2015 wordt de pensioenadministratie uitgevoerd door TKP, als gevolg hiervan zijn de kosten op een andere wijze zijn gepresenteerd dan de voorgaande jaren. Deze wijze waarop de kosten per deelnemer en/of pensioengerechtigde wordt bepaald is gelijk gebleven.

Het bedrag aan uitvoeringskosten voor het pensioenbeheer bestaat uit (bedragen x € 1.000 inclusief BTW)

	2015	2014
Bestuurskosten	390	317
Administratiekostenvergoeding*	1.925	2.396
Accountantskosten	58	62
Kosten actuaris (advies en certificering)	263	346
Contributies en bijdragen	63	63
Projectkosten bestuur	125	158
Kosten bestuursbureau (vast)	443	438
Kosten bestuursbureau (variabel)	84	0
Overige kosten	171	16
Totaal	3.522	3.796
Aantal deelnemers/pensioengerechtigden	19.085	18.783
Kosten per deelnemer/pensioengerechtigde	185	202
Aantal actieve en gewezen deelnemers	74.920	71.303
Kosten berekend over alle deelnemers	47	53

* De kosten die pensioenuitvoerder TKP op jaarbasis in rekening brengt voor de vooraf afgestemde activiteiten en eventueel meerwerk worden onder deze post gerapporteerd. In tegenstelling tot 2014 is met ingang van 2015 BTW verschuldigd over de administratiekostenvergoeding. In 2015 heeft dit echter niet tot een stijging van deze kosten geleid.

Hieronder een korte toelichting van bovenstaande kosten. De ontwikkeling van de pensioenuitvoeringskosten worden in jaarrekening in hoofdstuk 11 nader toegelicht.

Kosten per deelnemer/pensioengerechtigde en kosten berekend over alle deelnemers

De totale kosten zijn ten opzichte van 2014 afgenomen met ruim € 250 duizend. In verband met de overgang naar TKP zijn er in vergelijking met afgelopen jaren meer en ander soortige kosten gemaakt, dit maakt een vergelijking met 2014 op totaalniveau lastig te maken. Het pensioenfonds kent een grote groep gewezen deelnemers. Dit wordt veroorzaakt door een grote in- en uitstroom, vooral in de zomerperiode. In deze berekening is de eindstand 2015 gebruikt.

Kosten bestuur

De kosten bestuur hebben betrekking op de vergoedingen voor de werkzaamheden verband houdend met de bestuursorganen. De vergoedingen bestaan uit vacatiegeld, vergoeding van reis- en verblijfkosten, opleidingskosten, overige kosten bestuur en overige bestuurskosten 2015.

Administratiekostenvergoeding

De kosten die pensioenuitvoerder TKP op jaarbasis in rekening brengt voor de vooraf afgestemde activiteiten en eventueel meerwerk worden onder deze post gerapporteerd. In het voorjaar van 2016 zal de definitieve afrekening van de fee TKP over 2015 plaatsvinden.

Kosten accountant en actuaris

Deze kosten hebben betrekking op alle kosten die gemaakt zijn in het kader van de certificering en advisering, door met name Willis Towers Watson en de kosten voor de certificering van het jaarwerk door KPMG.

Contributies en bijdragen

De kosten voor contributies hebben betrekking op de bijdrage vanuit het pensioenfonds aan DNB (€ 25 duizend), AFM (€ 9 duizend), het Nationaal Pensioenregister (€ 6 duizend) en de Pensioenfederatie (€ 23 duizend).

Projectkosten bestuur

De projectkosten bestuur hebben onder andere betrekking op begeleiding van de transitie, advisering bij de invulling van de Raad van Toezicht en advisering bij vermogensbeheer en risicomangement.

Kosten bestuursbureau

Deze kosten zijn onder te verdelen in 2 componenten. Het betreft vaste kosten van € 443 duizend, deze zijn ten opzichte van 2014 nagenoeg gelijk gebleven. Daarnaast is er sprake van variabele kosten. Deze variabele kosten zijn kosten van het bestuursbureau die niet zijn opgenomen in het contract. In 2014 werden deze kosten geboekt onder 'projectkosten bestuur' waardoor een vergelijking niet mogelijk is.

Onderzoek / benchmarking kosten pensioenbeheer

Pensioenresultaten zijn in grote mate afhankelijk van de gemaakte kosten. Pensioenfonds Recreatie wil daarom aan haar deelnemers verantwoording kunnen afleggen over de gerealiseerde resultaten en de daarvoor gemaakte kosten. Als *maatregel* heeft het fonds in 2015 een kostenvergelijking (kostenbenchmark) laten uitvoeren door KAS BANK. Het betreft hier een vergelijking over het jaar 2014. De benchmark wordt gevormd door een populatie van 45 pensioenfondsen. Om vergelijkbare pensioenfondsen qua pensioenverplichtingen en deelnemers met elkaar te kunnen vergelijken worden peergroups gemaakt.

Peergroup Pensioenverplichtingen

Dit is een vergelijking ten opzichte van acht andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang, gemeten naar pensioenverplichtingen. De peergroup wordt samengesteld uit vier pensioenfondsen die qua verplichtingen direct boven het pensioenfonds liggen en vier pensioenfondsen welke qua verplichtingen direct onder het pensioenfonds liggen.

Peergroup Deelnemers

Dit is een vergelijking ten opzichte van acht andere pensioenfondsen van vergelijkbare omvang gemeten naar deelnemers. Deelnemers betreffen het aantal actieve en gepensioneerde deelnemers. De peergroup wordt samengesteld uit vier pensioenfondsen die qua deelnemers aantallen direct boven het pensioenfonds liggen en vier pensioenfondsen welke qua deelnemers aantallen direct onder het pensioenfonds liggen.

Uitkomsten vergelijking kosten pensioenbeheer

Vermogensbeheerder KasBank heeft een onderzoek gedaan naar de kosten per deelnemer, gebaseerd op de cijfers van 2014. De resultaten hiervan zijn hieronder opgenomen.

De gemiddelde kosten per deelnemer van alle onderzochte pensioenfondsen bedraagt € 379.

Pensioenfonds Recreatie heeft € 201 per deelnemer betaald en zit hiermee € 178 onder het gemiddelde van de totale populatie.

Peer Group Pensioenverplichtingen

Bij de vergelijking van het pensioenfonds ten opzichte van vergelijkbare pensioenfondsen qua omvang van de verplichtingen vallen de kosten ten opzichte van het gemiddelde lager uit. De kosten voor de peergroup liggen gemiddeld op € 560 waar Pensioenfonds Recreatie € 201 betaald.

Peer Group Deelnemers

De peergroup, gebaseerd op deelnemersaantallen, heeft dit jaar gemiddeld € 261 betaald aan pensioenbeheer. De kosten van Pensioenfonds Recreatie zijn € 60 per deelnemer lager met de jaarlijkse kosten van € 201.

Conclusie

Op basis van de hoogte van de pensioenverplichtingen en aantal deelnemers zijn de kosten van pensioenbeheer lager dan de totale populatie onderzochte pensioenfondsen. Tevens zijn de kosten van

pensioenbeheer lager dan vergelijkbare pensioenfondsen. Het bestuur is verheugd met deze uitkomsten maar houdt tegelijkertijd de focus op kostenbeheersing.

4.4.2 Kosten uitvoering vermogensbeheer

Onderstaande tabel geeft een inschatting van de vermogensbeheerkosten gedurende 2015 op basis van het gemiddeld belegd vermogen over 2015 en de beheerkosten zoals opgenomen in de IMA (Investment Management Agreement) met BlackRock, de kosten BNP Paribas en de kosten KAS BANK. Deze kosten zijn deels verwerkt in de administratie van TKP en deels verrekend in de rendementen bij de betreffende vermogensbeheerder.

x € 1000

Kosten per beleggingscategorie	Beheerkosten	Performance gerelateerde kosten	Transactiekosten	Totaal
Aandelen	242	-		242
Vastrentende waarden	400	-		400
		-		
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën exclusief overlay	642			642
Kosten currency overlay beleggingen			316	316
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën inclusief overlay	642		316	958
Overige vermogensbeheerkosten				
Fiduciair beheer*	312			312
Custody fee	189			189
Advieskosten	308			308
Overige kosten	0			0
Totaal overige vermogensbeheerkosten	809			839
Totaal kosten vermogensbeheer kostentransparantie	1.451		316	1.767

* Betreft BlackRock, BNP

Ontwikkeling kosten vermogensbeheer

x € 1000	2015		2014		2013		2012	
	Totaal	% gem. belegd vermogen	Totaal	% gem. belegd vermogen	Totaal	% gem. belegd vermogen	Totaal	% gem. belegd vermogen
Gemiddeld belegd vermogen	579.049		457.283		363.872		324.108	
Vermogens beheer	1.767	0,31%	1.062	0,23%	623	0,17%	426	0,13%
Transactie kosten	316	0,05%	20	0,00%				

De kosten in voorgaande tabellen omvatten naast de kosten, zoals gerapporteerd in de jaarrekening ook een uitsplitsing 'onzichtbare kosten' voor beheer van onderliggende beleggingsfondsen, waarvan kosten zijn verwerkt in het beleggingsrendement en de schatting van kosten van de individuele transacties.

Het doel van deze tabel is om extra inzicht te verschaffen in lijn met de wens van het bestuur, de richtlijn van de Pensioenfederatie en het rapport van de AFM en de Pensioenfederatie.

Met ingang van 2014 zijn de in rekening gebrachte advieskosten vermogensbeheer en de transactie kosten voor het eerst meegenomen in het overzicht.

De stijging in vermogensbeheerkosten als % van het gemiddeld belegd vermogen wordt veroorzaakt door de toename van het aantal transactiekosten door een betere doorkijk in deze kosten en een toename van de beheerskosten en de advieskosten met betrekking tot vermogensbeheer.

Onderzoek / benchmarking kosten vermogensbeheer

Pensioenresultaten zijn in grote mate afhankelijk van de gemaakte kosten. Pensioenfonds Recreatie wil daarom aan haar deelnemers verantwoording kunnen afleggen over de gerealiseerde resultaten en de daarvoor gemaakte kosten. Als *maatregel* heeft het fonds in 2015 een kostenvergelijking (kostenbenchmark) laten uitvoeren door KAS BANK. Het betreft hier een vergelijking over het jaar 2014. De benchmark wordt gevormd door een populatie van 45 pensioenfonds. Om vergelijkbare pensioenfonds qua pensioenverplichtingen en deelnemers met elkaar te kunnen vergelijken worden peergroups gemaakt.

Peergroup Pensioenverplichtingen

Dit is een vergelijking ten opzichte van acht andere pensioenfonds van vergelijkbare omvang, gemeten naar pensioenverplichtingen. De peergroup wordt samengesteld uit vier pensioenfonds die qua verplichtingen direct boven het pensioenfonds liggen en vier pensioenfonds welke qua verplichtingen direct onder het pensioenfonds liggen.

Peergroup Deelnemers

Dit is een vergelijking ten opzichte van acht andere pensioenfonds van vergelijkbare omvang gemeten naar deelnemers. Deelnemers betreffen het aantal actieve en gepensioneerde deelnemers. De peergroup wordt samengesteld uit vier pensioenfonds die qua deelnemers aantallen direct boven het pensioenfonds liggen en vier pensioenfonds welke qua deelnemers aantallen direct onder het pensioenfonds liggen.

Uitkomsten vergelijking kosten vermogensbeheer

De gemiddelde kosten per deelnemer van alle onderzochte pensioenfonds bedraagt 0,43%. Pensioenfonds Recreatie heeft 0,20% betaald en zit hiermee 0,23% onder het gemiddelde van de totale populatie. De kosten zijn gebaseerd op de standen per einde van het jaar en niet op gemiddelden.

Peer Group Pensioenverplichtingen

Bij de vergelijking van het pensioenfonds ten opzichte van vergelijkbare pensioenfonds qua omvang van de verplichtingen vallen de kosten ten opzichte van het gemiddelde lager uit. De kosten voor de peergroup liggen gemiddeld op 0,43% waar Pensioenfonds Recreatie 0,20% betaalt.

Peer Group Deelnemers

De peergroup, gebaseerd op deelnemersaantallen, heeft dit jaar gemiddeld 0,34% betaald aan vermogensbeheer. De kosten van Pensioenfonds Recreatie zijn 0,14% lager met de jaarlijkse kosten van 0,20%.

Conclusie

Op basis van de hoogte van de pensioenverplichtingen en aantal deelnemers zijn de kosten van vermogensbeheer lager dan de totale populatie onderzochte pensioenfonds. Tevens zijn de kosten van vermogensbeheer lager dan vergelijkbare pensioenfonds. Het bestuur is verheugd met deze uitkomsten maar houdt tegelijkertijd de focus op kostenbeheersing.